

ПРЕЗИДЕНТ ТАВРУЄ СОВЕТСЬКУ ДИКТАТУРУ

КАЖЕ, 98% АМЕРИКАНЦІВ ЗА ФІНЛЯНДІЮ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт виголосив до тисяч молоді, що приїхала сюди на Конгрес Американської Молоді і зібралася на травнику перед Білим Домом, промову, в котрій порушив важніші питання американської політики, внутрішньої й зовнішньої.

З внутрішніх питань він присвятив найбільше уваги питанню економічної відбудови, головно справі безробіття й забезпечення на старі роки. Він порівнював дбайливість своєї адміністрації за стан країни й добробут населення з байдужістю адміністрації двадцятих років.

Остерігши молоді перед ухваленням резолюцій у справах, яких молоді не має нагоди як слід простудіювати й передбачувати, президент висказався проти пропозиції кінгсесові молоді резолюції проти американської допомоги Фінляндії. Тут президент звернувся з гострою критикою проти російського уряду, головно за його наїзд на Фінляндію. Президент заявив при тому, що американська опінія на 98 процентів стоїть за Фінляндію.

У кінцевих своїх словах президент признав комуністам право признаватися комуністами й пропагувати відповідні до їх ідеї зміни в американській системі, але відмовив їм права підживляти пропагандою уряд і конституцію краю.

ДЖАН ЛУІС КРИТИКУЄ ПОЛІТИКУ ПРЕЗИДЕНТА.

На тому самому конгресі Американської Молоді говорив Джан Луїс, президент Конгресу Промислової Організації.

Він звертався кількома наворотами проти уступів у промові президента Рузвельта. Критикував президента наперед між рядками за цитування багатьох статистичних цифр. Далі вже виразно за те, що президент радив молоді не ухвалювати резолюцій без застанови. Він говорив, що молоді не може довго ждати на вирішення питання безробіття. Він теж виступав проти поради президента Рузвельта конгресові молоді не забирати голосу в фінській справі. В усіх цих порадах Рузвельта Луїс добачував порушення засад демократії в його розумінні.

Луїс закликав молоді приступати до Краєвої Безпартійної Ліги Праці, не зв'язаної ні з Демократичною ні з Республіканською Партією.

ЗА ЗБЛИЖЕННЯ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ Й КОНГРЕСУ ПРОМИСЛОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Луїс запропонував теж Американській Федерації Праці негайне злучення назад Американської Федерації Праці й Конгресу Промислових Організацій та полішення умов „миру" для пізнішого вирішення.

Американська Федерація Праці в своїй відповіді назвала цю пропозицію несерйозною. Провідники Федерації дали до пізнання, що доказом несерйозності пропозиції Луїса є місце й час пропозиції.

ЛОРД ТВІДСМЮР, ГЕНЕРАЛ ГУБЕРНАТОР КАНАДИ, ПОМЕР.

МОНТРЕАЛ. — По трьох операціях мізку, що показалися неконечними для виликування наслідків упадку, тут помер у шпиталі Королевої Вікторії генеральний губернатор Канади, барон Твідсмюр.

Він мав 65 літ життя. Був сином шотландського проповідника Джана Бюкена. Він учився на правника, але з вибухом світової війни став військовим кореспондентом „Таймсу". Потім перейшов до активної служби й з часом дослужився ранги полковника англійської армії. Він писав поезії, бібліографії, повісті; разом досі написав 51 книжку і достав за них відзначення від університетів.

Він був великим прихильником Злучених Держав і проявляв ці симпатії від часу встановлення його губернатором Канади (в 1935 р.).

Лише пару тижнів тому він написав передмову до англійського видання відомої української повісті Квітки „Маруся". У цій передмові лорд Твідсмюр зняв становище, що англійці повинні запізнатися з класичним твором літератури українського народу, з котрого в Канаді так багато імгрантів.

ДЕСЯТКИ ЛЮДЕЙ ЖЕРТВАМИ ТОРНАДА.

ОЛБАНІ (Джорджія). — Страшний торнадо перейшов в суботу раненько через південно-західню частину Джорджії й лишив на своїх сліди коло двадцять трупів, коло п'ятсот ранених і маеткові шкоди, які обчислюють на 5 до 10 мільйонів доларів.

Тисячі робітників шукають у румовищах домів дальших жертв.

Торнадо вдарив на землю зо страшним шумом, від якого люди розбудилися зо сну. Він просто роздирав доми в бізнесових центрі міста Олбані, а потім перейшов широким покосом крізь резиденційну частину міста, нищачи по дорозі три блоки домів.

ТИСЯЧІ ВИТАЮТЬ ДЮЮ В СПОКЕЙНІ

СПОКЕЙН (Вашингтон). — Величезні маси народу витали Томаса Дюю, ньюйорського прокуратора, що обіздить край у цілях своєї кандидатури на номінацію Республіканської Партії на уряд президента Злучених Держав.

НІМЕЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ПРОБУЄ ПЕРЕБИТИСЯ ЧЕРЕЗ БЛОКАДУ

ПЕРНАМБУКО (Бразилія). — З цього порту вплив у неділю німецький товарний корабель „Уругвай", наладований поживою, намірюючи видіратися крізь англійську блокаду до Німеччини. Має він близько 6,000 тон містоти. Це вже сьмий німецький корабель покинув Бразилію. У портах Бразилії ще далі остається десять кораблів.

ЖІНКИ ХОРИЮТЬ ЧЕРЕЗ МОДУ

На зборах Ньюйорського Стейтвого Союзу Педіатрії виступив д-р Вільям Дорн-стрейчер з промовою, в котрій приписував недуги жіночих ніг останній жіночій моді носити черевки, що не закривають пальців і кісток. Казав, що через цю моду жінки прохолоджують ноги.

ХЛОПЦІ ВЛАШТУЮТЬ ВИСТАВУ „ЛЮБИМЦІВ"

Хлопчачий Клуб Медисон Скверу влаштував у Нью-Йорку 18-річну виставу улюблених хлопцями звірят. Між ними один хлопець виставив улюбленого ним алігатора з числом „2537", виразно розписаним на його хребті. Властник каже, що це його „нумер суспільного забезпечення".

НЕБЕЗПЕЧНИЙ ХЛОПЧАЧИЙ ЖАРТ

Коли три хлопці, що забавлялися над рікою Делавер коло Делер, Нью-Джерзі, ступили на збитий ними тратву, четвертий хлопець попхав тратву на воду й пустив зо струї. Рікою плили великі криги, котрі могли розбити тратву кожної хвилини. Положення хлопців побачила валога філіялейфінського ледолому й витягнула їх на палубу.

ПОКИЩО ДАРЕМНІ СОВЕТСЬКІ ЗУСИЛЛЯ.

ГЕЛЬСІНКИ. — Два американські військові кореспонденти, що оглядали фронтів бойові лінії, подають, що хоч советські військові комунікати стверджують заняття советськими військами 16 фінських фортив, то так є, що 10 днів советської офензиви не довели до ніяких змін. Лінія Манергайма держиться вцілості. Советські наступи з повзми на саях, з горючими смолоскипами і тисячами жовнів, що наступають із сталевими щитами, таки нічого не вдіяли. Всі ті наступи фіни відперли, а Совети понесли величезні втрати.

ВБИВСТВО СЕРЕД ХЛОПЦІВ

До шпиталю в Гарлем у Нью-Йорку привезли в неділю раненько 15-літнього Вудрова Баса з кулею в голову. Лікарі дали йому першу поміч, але він помер до одної години. Вислано до його мешкання детективи арештували двох хлопців, котрі призналися, що вони були свідками сцени пострілення померлого. Вони призналися, що в мешканні, де це сталося, були крадені діаманти, котрі, як вони казали, дано їм на переховок. Під час розмови, як хлопці говорили, один з них виняв револьвер. Бас казав йому сховати його. На це другий хлопець прицілився до нього, вдаряючи, що хоче стріляти. Бас кинув йому визов: „Стріляй!" Цей вистріляв. Той, що стріляв, і ще один хлопець, що мав при собі діаманти, втекли. Поліція знайшла діаманти на підвірю. Хлопців шукають.

ПОГАСИЛИ ВОГОНЬ ПО ЗИМОВОМУ

Коли в місті Йорк, Савт Каролайна, занялася пресвітеріанська церква, пожежники не могли гасити, бо не було води. Пожежники дали собі раду в цей спосіб, що зорганізували кидання снігових куль на горючу будівлю. Це вогонь справді вгасило.

ПРОМИСЛИ ВТІКАЮТЬ З НЬО-ЙОРКУ

На зборах фабрикантів одержі в Нью-Йорку піднесено факт, що з міста за останніх кілька років виїхало 1,200 фабриканти одержі, що разом провінції займається годівлею робили бізнесу на 150 мільйонів доларів річно. Фабриканти приписують утечу бізнесу з промисли займає визначне місце в Нью-Йорку зависоким домаганням робітників.

ЗА ОХОРОНУ ПТАХИ

Як каже „Нешенел Гисторі Меgezин", породи бродячої птахи з дзюбом як ложкою не можна нині від знайти, лише в Тайні Ботел Кі у Флориді. Є це найдивніша й найкраща птаха Злучених Держав. Коли її було дуже багато, але нині вже нема більш як сотки примірників. Щоб захоронити її перед остаточною загнібллю, заборонено її вбивати, ба навіть фотографувати дається право на фотографування лише дуже рідко.

ШУКАЮТЬ НЕДУГИ В ЗБІЖЖУ

Д-р Алма Нід, голова департаменту фізіології в Оклахомському університеті, повила розсліди над питанням, що збіжжя не спричиняє сплячої недуги в звірат.

Вона спосерегла, що інколи лиш один кінь з цілого табуну занедажує на цю недугу, тоді, коли інші її зовсім не мають, хоча з ним кожного дня стикаються. З того вона вносила, що недуга не є заразлива. Не припускає вона теж, щоб цю недугу переносили укушенням комарів або мух, як деякі ветеринарі кажуть. Вона припускає, що можливо в збіжжі є якась токсина, що викликає цю недугу.

1,250 ФАРМ ФУТРОВИХ ЗВІРАТ

Міністер рільництва Мален заявив на зборах годівельників худоби, що в Альберті живе тепер 1,250 реєстрованих осіб, які плекають футрові звірята. Два роки тому було їх лиш 500. Уряд заохочує мешканців провінції заохочує годівлею футрових звірат, говорив міністер Мален, уважаючи, що цей бізнес займає визначне місце в провінційній рільництві.

НАЗНАЧЕНО РЕЧЕНЕЦЬ УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕСЕЛЕННЯ

БЕРЛІН. — Німецький урядовий комунікат подає, що переселення української людности, що живе на українських землях, окупованих німцями, на землі, що є тепер під московською окупацією, триватиме від наступної неділі до 1. березня 1940 р.

„БЕЗБОЖНИК" ЗАПЕРЕЧУЄ.

МОСКВА. — Орган безбожницької пропаганди помістив статтю головного пропагатора атеїзму, Омеляна Ярославського, в якій він заперече тому, що подають противольницькі, головни польські, джерала, будьтоби в Західній Україні й Білорусі большевики переслідували церкви і релігію. Признає, що деякі „гарячі" большевики намагаються знести в Західній Україні неділю як свято, але той крок визнано „нерозумним". Ще завчасу на такі великі переміни. Ярославський підкреслює, що до таких змін треба змагати шляхом освіти, як це робилося ввесь час у Советах. А на те треба довшого часу, поки народні маси пізнають ту шкоду, яку мають з боку „релігійних забобонів" і „назадницького духовенства". Отже, покищо, зазначив Ярославський, нема ніяких безбожницьких ячень у Західній Україні. І не замикається церков. Припинено протирелігійні виступи у Львові й нема перешкод у церковних відправах. Є тепер, каже Ярославський, більша релігійна свобода, як була там за Польщі, коли польська влада переслідувала православну віру.

НІМЦІ В УКРАЇНІ.

БІЛГОРОД. — Американський кореспондент подає, що одержав у Білгороді дуже віродостойні інформації в справі заключеного торговельного договору між Советами і Німеччиною. Цей договір передбачує далекоюяглі можливості економічного використання України з боку Німеччини. В першу чергу йде тут про пшеницю і споживчі артикули з України, а далі про нафту з Кавказу, яка має бути перевезена до Німеччини через українські землі. Виходить на яв, що з довозом живности з України до Німеччини не йшло досі гладко. Живність десь пропадала в дорозі й не доходила до Німеччини, подобно як і та, що йшла з Румунії через західно-українські землі. Отже тепер мають бути військовохоронені шляхи, що перевозитимуть нафту і збіжжя з Советів до Німеччини. Фортифікації тих шляхів має перевести Німеччина. Йде тут про залізничний шлях Баку—Київ і Одеса—Львів. Спеціальні „укріплення" мають повстати таким чином в Україні в Одесі, Маріуполі й Новоросійську, а в Батумі на Кавказі. В Галичині мають бути ще розташовані військової німецької частини, але не далі Підволочиськ, себто того міста, що за давньої Австрії було на границі Галичини і „Росії".

Крім того німці задумують іще опанувати советські порти на Чорному морі, щоб скоріше й легше довозити з Кавказу нафту, хром і інші продукти до Одеси, а звідти залізницею до Німеччини через українську територію, або до болгарської пристані Варни, а звідти Дунаєм до Німеччини.

ЗАПЕВНЯЮТЬ, ЩО ПОЛЬЩА БУДЕ ВІДБУДОВАНА.

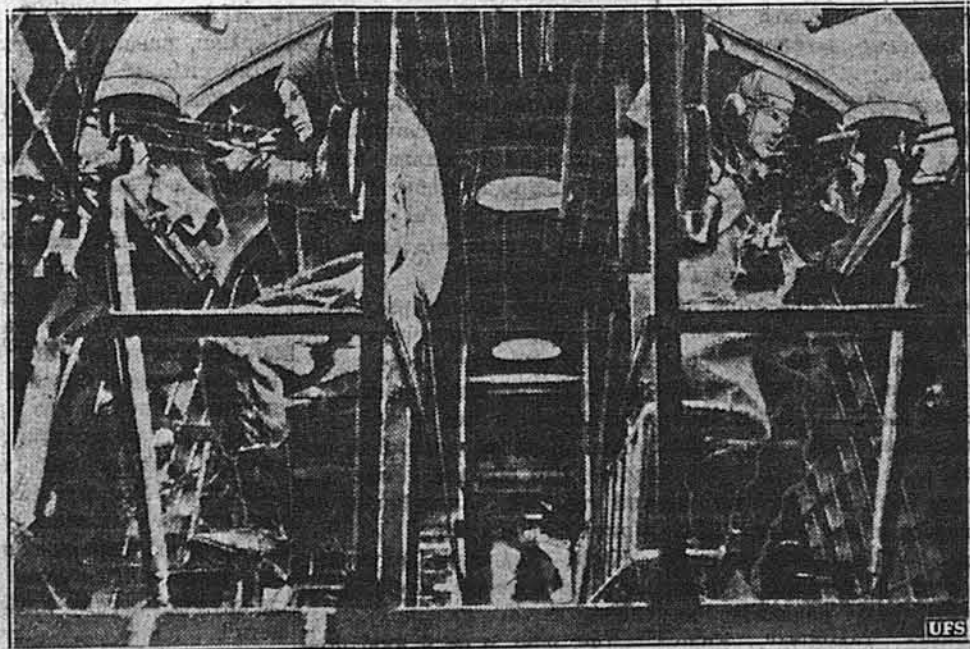
ЛОНДОН. — Бритійський прем'єр Чеймберлін і міністер закордонних справ Галіфакс запевнили польського міністра закордонних справ А. Залеского, що альянти не заключать з Німеччиною так довго мирового договору, поки не буде загарантована відбудова вільної й незалежної Польщі. Зате нічого не сказали, в яких вона має бути границях.

В ІРЛАНДІЇ НЕСПОКІЙНО.

БЕЛФАСТ. — Біля тисячі симпатиків Ірландської Республіканської Армії білися з поліцією цілу годину по вулицях Белфасту, столиці Північної Ірландії, що є далі під англійською владою. Арештовано 20 демонстрантів. Та симпатиків ірландських революціонерів напали на військовий табір, забрали 30 крісів і, схопивши одного жовніра, вернулись до міста, звільнили у самій середині міста арештованих демонстрантів і зникли без сліду, користаючи з темноти, як військового зарядження.

Тільки один вихід: об'єднана Ірландія.

В Добліні на вічу заявив бувший президент Ірландської Республіканської Армії, що ірландська молоді від соток літ до нинішнього дня жертвує життя тільки за одну ціль: за об'єднану, незалежну ірландську республіку. І тільки таке вирішення може припинити неспокій. Понад 10,000 людей демонстрували в Добліні проти повішення молодих ірландських революціонерів, Барнеса і Річардса. Прийшло до сутичок з поліцією. Багато побитих відвезено до шпиталю. Демонстрація відбулася по церковній відправі. Один з давніх революціонерів, С. Донелі, заявив таке у зв'язку з війною Англії з Німеччиною: „Хочемо бачити ворога, що держав нас у неволі 700 літ, у тій війні побитим".

ПОВІТРЯНА ОБОРОНА.

Як виглядає в середині великий літак, що його вживають англійці для конвоювання торговельних кораблів по морю для оборони проти нападу з боку німецьких підводних човнів.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. "Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОРА НА ВІДВАЖНЕ СЛОВО

Наш часопис заговорив кількома наворотами про "українсько-польські відносини". Заговорив у тому розумінні, що ми, себто українці й поляки, що є американськими громадянами, могли би причинитись до вяснення цієї справи, колиб заговорили про неї в чесний, культурний, отвертий і ясний спосіб. З свого боку ми подали, що думають про цю справу американські українці, зокрема, як собі уявляють будучу Україну. Здаємо собі добре справу з того, що ми тут цієї справи не вирішимо й не вирішимо. Ми тільки можемо висказувати свою опінію, і то опінію американську. Ось і тому, коли ми говорили про будучу Україну чи будучу Польщу, то й виходили з чисто американського становища, себто, у політичному розумінні, з проголошеного свого часу Злученими Державами принципу самовизначення народів. І тому заявляли ми за те, щоб цей принцип був тепер пристосований відносно як до українського так і польського народу, коли мова про розмежування тих народів. Це покривається, на нашу думку, й з бажанням українського народу, котрий завжди голосив, що хоче соборної, але етнографічної України, себто такої, яка мала б такі території, на яких українці становлять більшість населення.

Тепер було б цікаво почути від американських поляків у їхній пресі їхню думку щодо того, на яких принципах повинна повстати нова Польща. І в яких границях? Ось це є ті питання, щодо яких повинна висказати свою опінію американська суспільність польського походження. А повинна сказати вона тому, що мабуть іще вона одна можливо могла здобутись на таку "відвагу", щоб сказати у цій справі тверде й справедливе слово. Скажемо правду, що сумніваємось, щоб і вона відважилася заявити, що в новій Європі повинно так бути, що і щодо українців повинен бути пристосований американський принцип про національне самовизначення та що Польща не повинна бути на тих землях, де український народ становить більшість. Але маймо на увазі, що коли щодо цієї проблеми навіть у тих поляків, що переняли американський демократичний дух, не стане відваги по американськи думати і те думання виявляти, то тяжко припустити, щоб європейські поляки поступили інакше. Зокрема нема надії, щоби поступив інакше польський уряд. А в такому випадку остануться пустими всі мрії чи балаки про "слов'янську спілку"! Ніхто на те не дасться зловити, особливо з українців. Бо вже так є, що коли ми тільки порушили дражливе питання відношення України до Польщі, то зараз нам донесли, що то не виговорюють по "корнерах" чи "ларках" (особливо на Іст Сайді в Нью Йорку!) на тих, що то заговорили про якусь "порозуміння" з тими поляками, що "вимордували стільки українських людей". Ми вже давніше зазначували, як небезпечно на цю тему писати чи говорити. Та ми цієї "небезпечки" не лякаємось, але кажемо ясно й отверто, що Польща, щоб існувала, потребує як сусідки сильної і незалежної Великої України, включно з західно-українськими землями. А як є хто з американських поляків, що має "відвагу" бути такої самої думки, то варто той голос почути.

ПІД МОСКОВСЬКИМ КАРАУЛОМ

ЧЕРНІВЦІ. "Нова Рада" подає витяг з листа, який достав редактор цієї газети з Галичини.

Як видно з листа, автор його бувший воєнний Української Галицької Армії. Він пише: „Гей у неволі, у ярмі, Під московським караулом у тюрмі“.

„Така доля постигла братів галичан. Бились українські серця в часі, як німці наступали на Галичину. Всі думали... буде тепер жити український народ у Галичині вільно. Та де там. Все було наперед приготовано. Прийшли московські війська і знову з неволі у неволю запропастили нас. Наші провідники виарештувані, розстріляні, або вислані в Сибір. „Зараз таки по занятті Львова приїхав сюди товариш Хрущов, що по нашому, по українськи, говорити не вміє. „Отдайте — казав він через радіо — оружжя, а то у нас опит хороний“. Ми знаємо, що значить „московський опит“.

„В роках 19, 20, 21 я бував в Україні, де бився з большевиками. Стрічав я там різних людей. Москва ніколи не поважала і не буде поважати український народ. Я не раз чув з уст достойних начальників московців, як вони кричали на ціле горло на нещасних українців: „хахли прокляті, под стенку всіх вас“. І ставили „под стенку“, текла кров, сотки тисяч розстріляно. А хіба боротьба перестала за українську самостійність? Ні. І сьогодні в сірих казармах ГПУ томляться сини України. Українці ніколи не можуть бути комуністами. Природа їхня є проти комунізму. Ось один приклад. Батько женить сина, чи віддає заміж дочку і старается збудувати їй хату на стороні. „Іди — говорять — на своє, на бік“. А колиб осталися разом жити, то завсіди в сім'ї такі бують сварки, а нерозуміння до білки приходять — до убивства.

„Українець любить бути самостійним. Хоч кожний свою хатку мати, садок коло неї, криницю.

„Будучи в Україні, я стрічав тоді дуже багато втікачів з України та молдавани з Басарабією; втікали до большевиків, а потім умиряли з голоду та вертались голі й босі назад у Басарабію.

„І сьогодні я бачив тут у Галичній групі молодих українців, утікачів з полудневої Буковини. По кількох днях їхнього побуту в комуністичному раю тут у Галичині цих утікачів з Буковини вже не пізнати. Виголоджені, обірвані, плачуть. Неодні хотів би назад вернутись до рідної стріхи, до рідні, та це вже неможливо.

„І лакують як скот у вагонах і відсилають у Донбас — ко-

пати вугілля. Чи побачать вони колись свою рідну стріху? Чи треба та туберкульоза звалити їх? „

„Моя рада вам, браття буковинці: не тікайте сюди, не покидайте рідну, не покидайте рідну стріху. Ми тут свого вже нічого не маємо. Коли у вас, браття буковинці, є хоч крихітка любові до рідної національної України, коли ви хоч крихітку нас поважаєте, любите, не втікайте до Галичини. Вашою тут присутністю ви нас убиваєте.

„Любіть Україну во время це люте. Моліться Богу за неї.

„Будучи в Україні, я сприяв разом з одним братом наддніпрянцем. Цей брат стояв дуже добре матеріально. Він був такий комуніст, як і я. Нероз казав мені: „Бачиш, люди тут такі; не будеш у партії, розстріляють“. Жінка його українка і також у партії. В них одинока дитина — син. Вони дуже любили та лестили цю дитину. Чомусь то дитина хорвала та вічно плакала.

„Одного дня вечером я був

у цих моїх приятелів. Дитина дуже похудла і все плакала. Мама і тато питали сина: „Чогож ти, синку, хочеш?“ Дитина розхлипалася: „Хочу Бозі“. — Ми всі остовпили. „На другий день рано дитину післи до церкви, де малий Тарас бачив Бозю. Дитина виздоровіла. Плакала мати і плакав отець... Більш вони комуністами вже не є.

„Другий раз іще щось напишу.

„Привіт вам з неволі большевицької, з визволеної комуністами Галичини.

„Ніколи не будемо під комуністичними багнетами! Ми визволимося!

„Хай живе самостійна вільна Україна!“

Після підпису, який ми свідома опускаємо, не подаючи також і місцевості, з якої лист був висланий, є така приписка:

„Мені попала в руки „Нова Рада“. Пересилаю цих кілька рядків до друку. Лист передаю одним, що втікає з цього краю. Передає лист на румунській границі. Тут дуже зле. Всіх старшин Української Галицької Армії арештують, висилають“. — (УКРАЇНТАГ).

ГОСПОДАРСЬКІ УСПІХИ, ЧИ НІ?

Президент Рузвельт перед газетярми у своїй резиденції в Гайд Парку подав недавно інформацію, на основі яких виходило, що Америка під його кермою за останніх сім літ зробила великий поступ уперед. Президент не говорив голосовно, але орудував числами. Отож загальний національний прибуток у 1939 році був 71 відсоток вищий, ніж у 1932 році. Дивіденди в різних підприємствах зросли на 55%, експорт на 97%, промислова продукція на 65% і т. д.

Це гарні числа і вони, на перший погляд, дійсно вказують про поправу в краю. Все-таки ті числа варт ближче розглянути. Бо втісності вони не є такі рожеві, як виходять з мірковань президента.

Найбільш мильним у тих міркуваннях є це, що числа з 1932 року (який у цілім світі під економічним оглядом був одним з найгірших), загальний національний прибуток, вартість продукції, експорту і т. п. президент подав у старих долларах, які мали свою повну золоту вартість. Зате числа з 1939 року подані в девальвованих долларах, що, як відомо, мають 40% менше золоті вартості, як старі доллари.

Коліб економічну поправу з 1939 року мірити тими самими долларами, що були в 1932 році, то вони виходили так: загальний прихід виносив би лише 40% більше, а не 71%; ди-

віденди 30%, промислова продукція 35% і т. п.

Беручи під увагу це, що теперішня адміністрація видала такі величезні суми на боротьбу з безробіттям і такі того безробіття не поборолася, а далі факт, що інші держави, зокрема Англія, в минулім році осгнула на 25% відсотків вищу продукцію, ніж вона мала в рекордово доброду році 1929, побачимо, що той успіх, який зробила теперішня адміністрація в Америці, не є такий блискучий.

Теперішня адміністрація стоїть на становищі, що уряд мусить багато витрачати, щоб удержати бізнес краю. Але тим витрачуванням уряд задовжує чимраз більше край. Коли наступить межа тому задовжуванню і прийде до того, що уряд витратить грошей тоді була основою загального добробуту.

Основою добробуту тоді була людська поплата праця, приватна ініціатива. Люди думали, промишляли, щось робили; працювали або для інших, або для себе, все з тим переконанням, що основою добробуту є те, що вони витворять, а не те, який закон ухвалить у Вашингтоні конгрес,

такий підхожий момент, як це був розвал Росії, більше не буде! Росія не може бути без України, вона її держатиме всіма силами. Так як у Галичині кажуть: зубами, руками й ногами! Польщі України також не на руку, а навпаки, цілковита її загибля. Як тут рада?.. На мою думку, ми мусили дати якийсь великий державі заробити гроші суми на нашій шкірі, щоб вона нам допомогла. Цеж така ясна справа! Правда, те все це вилати по воді писане, бо ані одна держава Європи не захоче знову війни розпочати. Але за двадцять-тридцять літ неодноразово змінюється. Ми мусимо бути незвичайно уважливими, чуйними до всієї прояви політичного життя, щоб вихиснувати кожну сприятливу нагоду для нашої мети“.

(Дальше буде).

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

ФРАНЦУЗЬКА „ЖОВТА КНИГА“

Французький уряд опублікував недавно т. зв. „Жовту Книгу“ про останні німецько-французькі відносини. То вже така мода, що деякі європейські держави й уряди зприводу до більшості своїх потягнень випускають цілу низку досі незнаних документів для інформації публіки.

Англії перші випустили т. зв. „Білу Книгу“, німці пішли зараз за ними, поляки мають „Зелену Книгу“, а тепер прийшла черга на французів. Для нас цікаве те, що там є різні згадки про українців та визвольний рух України. І так, французький амбасадор у Берліні, Кульондр, кількома наворотами пригадав французькому урядові, що німецький уряд цілою силою прагнє приготувати „українську проблему“. Це було весною 1939 р. Йшло очевидно про Велику Україну. Були згадки також, що Гітлер обіцяв Бекові певні територіальні користі за спільний похід проти СССР.

Кульондр твердить, що німці робили такі самі операції в СССР, як у Чехословаччині в 1938 р.

А у відповідь на це німецька „Біла Книга“ подає польські заходи в Берліні, спрямовані до того, щоб Німеччина дозволила адекватувати Карпатську Україну Мадярщиною. Бек не переставав переконувати Гітлера, що Карпатська Україна становить небезпеку для Польщі, Мадярщини, Румунії та Росії. Також підкреслюють, що маршал Пілсудський не бажав собі „балканізації середньої Європи“, яку то „балканізацію“, на думку Бека, робить Карпатська Україна.

Гітлер, кажуть, дуже опирався тим польським підшептам, заявляючи, що „карпато-українська справа рішена на все відецьким німецько-італійським арбітражем“. Немайменшого сумніву, що Німеччина навмисно робила стільки багато шуму довкола української проблеми, щоби підбити ціну її в очах ворогів українського народу: мадярів, поляків і москалів.

Ще більше довідаємось, коли опублікують документи з московсько-німецьких переговорів, де певно багато йшло й про українську справу. Бо це було чи не найголовнішим предметом довгих переговорів, які скінчилися союзом Москви й Берліну.

Французька преса докоряє своїм дипломатам з того приводу, бо вже кілька тяжких передтим дипломатів „нюхали“, що буде зміна. Французи цілком не вірили в московсько-німецький пакт. Що більше, большевики дуже глумилися з французьких дипломатів. Прим. у „Жовтій Книзі“ (ч. документу 125), є згадка, як то один большевик у Берліні запитував французів, чи цей чужий про зміну советської політики. Здивований француз питає: „Та то я вас про це повинен питати, а не ви мене. Подряд, як ви поясните, що Гітлер в одній промові сказав, що єдиний край на світі, з яким він не може порозумітися: Советська Росія“. На це большевик відповів: „Не прив'язуйте багато ува-

софічні погляди на національну господарку: один, що приймає до чимраз більшого керування економічним життям з боку центральної адміністрації у Вашингтоні, і другий, який змагається до того, щоб розпутати приватну ініціативу і дати людям волю і можність самим промишляти над собою. Американський народ рішительний, що йому до вподоби. Оба погляди мають тобрі і лихі сторони.

Того советського дипломата французька „Жовта Книга“ називає буквою Х. „Відомий французький журналіст Володимир Д'Омерсон пише в „Фігаро“, що французький уряд допускав таку можливість, однак не був приговорений до її скорішої реалізації. Тому й вислано ще в серпні англійсько-французьку військову місію до Москви.

У всіх переговорах з своїми меншими партнерами німецькі дипломати без устанку вживали погрози літаків і бомбардування цивільного населення. Коментуючи „Жовту Книгу“, відомий французький історик Пер Гасот у „Же сюї парту“ так пише: „На жаль, як сказав наш амбасадор Кульондр, французька авіація в 1938 році цілком зникла як чинник міжнародної політики“.

Треба знати, що міністром летунства був тоді Пер Кот з лівого „народного фронту“.

Цікаво, чи по зрівнанні німецько-московських дружніх зв'язків (чи приїде до цього, можна сумніватися!) обі сторони опублікують коли ті матеріали, що відносяться до української справи.

Вона: Ми вже два роки заручені — хіба вже пора нам одружитися! Як гадаєш?

Він: Коли насправду любимо свого судженого, то ти повинна би дозволити йому якнайдовше втішатися волею!

ВЕЛИКИЙ ГЕТЬМАН

Історичний роман. Написав Федір Душко. Літературна бібліотека „Української культури“ ч. 1. Видавництво „Українська культура“, Львів. Ілюстрації М. Бутковича. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Книжка великої 8-ки, стор 239. Це перший том повісті, що має назву „Між Сидом і Харблем“.

ЗМІСТ: Серед пенатів (має 13 розділів). На гетьманському бенкеті (8 розділів). Дядько й небабко (5 розділів). Орел не ловить мух (17 розділів). В тексті 6 малюнків на цілу сторінку. На задній обгортці читаємо отсі слова: „На вичненні подій минулого сталимо свої характерні й кумою шляхи до кращого майбутнього. Ювілейне видання. У пам'яті 250-ліття (1687—1937) обрано на гетьманство нашого найбільшого державника, Його Милості гетьмана Івана Мазепи. Хай ця ювілейна книжка діде до рук кожного українця!“

Книжка написана з великим розмахом. У ній багато різних історичних документів і описів різних подій на гетьманському дворі. Добре змальований характер Мазепи і його тонка політика.

Ціна \$1.75.

Замовляйте в „Свободі“:

„SVOBODA“

P. O. Box 346

Jersey City N. J.

Клявдія Бобикевич.

У ТІНІ ГЕРОІВ

(Спомин з недавнього минулого).

28)

Я викралася тихенько з першій, а біля недалекої дзвіниці зачала стукати й ковтати, щоби батько чув, що хтось іде. Небагом він вийшов. По-видній, спокійний, як усе, і ми пішли додому. А скоро потім тяжко „паладовані“ сани посу-пили в місто. Я лишилася з дівчатами на нашій господарці. І своєю очайдушністю наводило перший раз у житті. Також й отаман лишився вдома з ків...

собливо хотіла пояснення деяких справ, що їх ніяк не могла собі витолкувати. Я застала отамана, як держав малу Галюсю на руках і веселив її маюю дзялкою. Хтоб тоді добавив у цій людині завязого, суворого провідника ко-пули в місто. Я лишилася з зацьких рейдів в Україні, що дівчатами на нашій господарці. І своєю очайдушністю наводило перший раз у житті. Також й отаман лишився вдома з ків...

„Це я збираюся писати свої спомини з важними документами й копіями. Це все наче дороговкази набутиім поколінням, кудю треба йти“.

„Це мусить бути дуже цікаве. Ті всі пригоди, такі різноманітні, такі сорокати. Чи ви вже знайшли заголовок? — запитала я.

Отаман засміявся. „Цеж не таке важке. Назву, скажам, „Мої ради“ або „Бой з ворогом України“, або ще інакше“.

Отаман узявся до писання. Він одною ногою колосав Галюсю в колісці, а на столі писав. Потопав усіми думками в своє діло. Забував на весь світ, на все, що його окужало. Рука бігала по білим паперах, лишаючи рівні, чіткі речення.

Я все питала себе, чи не обізвалася в нім жінка Шевченка... (Ті спомини вийшли під заг. „Зимовий похід 1919—20 рр.“, накладом видавництва „Трембіта“. Коломия—Київ 1923. А першу книжку отаман посвятив моїм родичам зо щирою допискою й посвятою).

Я слідила уважно за його писанням.

Чіткі, рівні букви лишалися на папері, що мали засувати всім нашу криваву минулість, наші надлюдські зусилля до своєї держави, до самостійності, до волі! Я ждала відповідей, щоби й собі дещо почути про ці справи.

Вкінці отаман відложив перо, а я запитала:

„Отамане, прошу вас дуже, виясніть мені вашу гадку, що то ви їй подали підчас свята. Начеб ми не змогли осгнути самостійності без чужої допомоги... Я цюю просто не розумію. Що оце все, саме ви, той гарячий самостійник не вірите в наші сили...“

Юрій Тютюнник задумався, наче пригадував собі свої слова.

„Так, пані, я це й нині повторю. Ми самі занемічили, щоб добути собі волю й державу. Ми самі цього ніколи більше не зможемо. А діло в тім, що

СЛОВО РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ ДО ВСІХ ГРОМАДЯН КАНАДИ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ

Українці й українки, громадяни Канади й Британської Імперії!

Минула світова війна принесла українській нації в Європі часове визволення у формі собою української держави.

Не підтримана переможними державами антанті, ця молода українська держава обороняла свою суверенність три і пів року, але врешті впала внаслідок збройного нападу чотирьох сусідніх народів. Нині світ опинився в обіймах другої світової війни. Минають і будуть мінатися кордони держав. Українська нація в Європі не залишила боротьби за свою національно-державну волю. Навпаки, окрилена новими надіями, вона в слушний час зорганізовано вступить до остаточної і переможної боротьби. Друга світова війна має затвердити навіки те, що було часом здобуто, а потім часом втрачено українською нацією у першій світової війни.

Ми глибоко віримо, що мирова конференція по цій другій світової війни направить кривди, заповніть українській нації мировими трактатами в роках від 1918 по 1923.

Щоб це сталося, треба, щоб цілий світ розумів цілі визвольних змагань України і визнавав їх як одну з передумов тривалого миру в Європі.

Тому, що українців під усім ворожими окупаціями терором відібрано можливість вільно говорити до світу про свої кривди, права і цілі, цей обов'язок спадає на українців, що опинилися поза межами рідного краю, як вільні громадяни різних держав. Цей обов'язок особливо спадає на українців, які є громадянами Канади й Британської Імперії. Ці краї тепер ставлять збройний спротив німецькій небезпеці в Європі. Вони вже також зайняли виразно негативне становище супроти московсько-більшевицької небезпеки, яка у своїх планах не обмежується європейським континентом, а загрожують цілому світові. Українці Канади розуміють, що їх місце є з протинімецькими і протимосковськими силами. Таке розуміння теперішньої ситуації канадські українці вже практично довели фактом численного вступу в ряди канадської армії, організованого поміччю канадському Червоному Хрестові та протинімецькою і протимосковською працею в Канаді. Справа вимагає, щоб чинність канадських українців у всіх цих ділянках ще більше зросла, бо перемога німецько-московського блоку означала б смертельну загрозу не лише Канаді й Британській Імперії та українській нації, але й інших народів Європи та цілому світу. Перемога західно-європейських союзників, навпаки, може означати нову добу волі для всіх європейських народів та тривалий мир у світі.

В цілях координації опінії і праці канадські українці скеровані до перемоги Канади, Британської Імперії і західно-європейських союзників над німецько-московською загрозою в цілях вивчення перед канадськими, британськими і світовими політичними і суспільними чинниками значіння позитивної розв'язки української проблеми для унормування відносин на сході Європи та забезпечення тривалого миру по цій другій світової війни, на основі двох закликів з 26-го грудня 1939 р. і 25-го січня 1940 р. Репрезентативного Комітету для видання декларації розісланих до Братства Українців Католиків, Українського Національного Об'єднання, Союзу Гетьманців Державників і союзу Українців Самостійників, 3-го лютого 1940 року у місті Вінніпегу, утворено Сталій Репрезентативний Комітет Українців Канади. В цьому Комітеті всім чотирьом, вище згаданим організаціям, забезпечено однакове представництво.

Репрезентативний Комітет уконституовано так:

Президент: о. д-р В. Кушнір, представник БУК; заступники: представник СУС (зарезервовано); представник УНО інж. В. Конар, представник СГД (зарезервовано); секретар: проф. Т. К. Павличенко, представник УНО; заступники: представник СГД (зарезервовано), представник СУС (зарезервовано), представник БУК. Т. Мельничук; секретар: о. М. Пелех, представник БУК; заступники: представник СУС (зарезервовано), представник СГД (зарезервовано), представник УНО. адв. В. Свистун; Референтура Червоного Хреста: посол О. Жеребо.

Інші технічні Комісії доручено створити президії Комітету.

Одночасно Конституційні Збори поробили конкретні кроки до сформування Почесної Ради з авторитетних альянських діячів, приятелів України.

Крім того до Комітету запрошуємо інші українські установи та українських громадських діячів, які прямого зв'язку з тими організаціями не мають. Схема організації Комітету передбачає поширення його членства на широкі суспільні маси по цілій Канаді. В цей спосіб усі відтинки української громадської опінії будуть справедливо заступлені в представництві Репрезентативного Комітету.

Цим визнаємо всі українські організації і всіх громадян Канади і українського походження стати збитою організованою силою коло Репрезентативного Комітету і всіляко підпирати його працю. Виступи окремих груп поза комітетом принесуть лише шкоду і Канаді й українській справі, як доказ незорганізованості.

Визнаємо всі українські національні часописи не витворювати перед міжнародними чинниками враження внутрішньої незгоди серед українців.

Вірно, що з почуттям відповідальності всі суспільні чинники й окремі особи, починаючи від провідників груп, до звичайного члена кожної групи і включаючи тих, що не є зв'язані з жадною організацією, відчують важність теперішнього історичного моменту і виявлять максимум виробничості, повздержання, справжнього патріотизму, особистої посвяти і жертвенності.

Справа велика. Всім праці є досить. Щоб виконати цю працю задовільно і гідно, загальна мобілізація сил є konieczна.

Репрезентативний Комітет о-

чим закликає все українське суспільство Канади до цієї загальної мобілізації на добро Канади, Британської Імперії й України!

Боже, всім нам допоможі!

Дано в місті Вінніпегу, Канада, 3-го лютого 1940 року.

о. д-р В. Кушнір, президент, в. р.

Проф. Т. К. Павличенко, секретар, в. р.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. Місячні збори Бр. св. Хрестителів, від. 270, відбулися в четвер, 15. лютого, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт уа. Присутність на зборі, бо є справи до поладження. — А. Бусько, рек. секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Місячні збори Бр. св. О. Ніколая, від. 369, відбулися в п'ятницю, 16. лютого, в годині 7:30 вечір. Присутність членів, мужиків і жінок, прибути на ті збори, бо є важні справи до поладження, бо коли нема членів на зборах, то з чим же радити. На рік 1940, вибрано уряд як слідує: І. Климшин, пред.; М. Турко, заст.; Ст. Новицький, кас.; О. Патар, заст.; М. Куба, секр.; Гр. Березак, заст.; Я. Грабар, П. Оліва, М. Марців, Гр. Березак, контролери; М. Куба, надз. хорих; Д. Милькович, дир. секр. На ті збори повинні взяти справу конгресу. — І. Климшин, пред.; Ст. Новицький, кас.; М. Куба, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбулися в п'ятницю, 16. лютого, в годині 7:30 вечір, в домі, де все збори відбуваються. Всі члени повинні прибути на збори вчас. Довгучих напам'яток, щоб ви рівняли свої вадки. — Ю. Голіський, пред.; В. Реновський, кас.; П. Ярема, секр.

ВІД НАПРУЖЕННЯ ВАПНІЮТЬ ЖИЛИ

Ми тепер дуже часто чуємо про звапнення жил. А коли звапніють жили, то може наступити параліч якоїсь частини тіла. От, наприклад, недавно ми читали, що мітрополіт Шептицький вже кілька літ майже не піднімаєся на ноги, бо мав звапнілі жили в ногах. Щож спричиняє звапнення жил? Дуже напружене життя. Коли людина день-у-день нервово напружується, то жили вапніють від того, трупіються. От, наприклад, по наших теперішніх великих містах люди день-у-день зазнають нервових потрясень, коли вимірюють авта при переході з вулиці на вулицю. Якнайменше нервових потрясень зазнають різьники, люди, що працюють коло землі. І власне хто хоче найдовше в здоров'ї прожити, той повинен іти на землю робити. Хоч і деякі хлібороби вмирають замолоду, то всеж таки загально люди найдовше живуть по селах та на фермах.

ЧУДОВЕ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД РЕВМАТИЧНИХ БОЛІВ

Не терпіть мускулярних болів без потреби. Тисячі людей одоляють ревматичних болів, від болів у м'язах, безпід, від звичень і болу м'язів, тільки через інтравенційний лік приносить славетну полеху скоро. Понад 17 мільйонів пляшок вже продано. Отже, не чекайте. Купуйте Пейн-Експеллер. Питайте за Пейн-Експеллером з якорем на опакуванні.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З ДИВОГЛЯДІВ МОСКОВСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ

Швейцарський часопис „National Zeitung" помістив низку статей про німецько-польську війну. Перекладаю отсиму частину, що відноситься до советської окупації. Західної України. Передаю точно, як подано в оригіналі, без ніяких додатків, себто вивисень чий завваг. Швейцарський кореспондент лише таке:

Прихід червоної армії.

Прихід червоної армії в українське село Улашківці в ранніх годинах 17. вересня, що його був свідком, захопив усе населення несподівано і викликав серед різнородного населення, що жило в польській Україні, найрізномірніші реакції. Ці початкові реакції вже в наступних тижнях і місяцях переходили далеко йдучі і цікаві переміни.

Поляки становили в занятих росіянами округах національну меншість, до того майже під кожним оглядом соціально упривілейовану меншість. Це були дідачі, кольоністи, військові й цивільні урядники, бурмістри, солтиси, поліції, залізничники, почтовики, нотарі і т. п. Вони аж згодом стали майже без винятку гадіти на росіян як на ворожих окупантів, що то разом з німцями Польщу розбили і розділили. Подаю як наочну подію, що зайшла в Копичинцях, і знаю певно, що подібні сцени мали місце і в інших селах та містах.

В Копичинцях розійшлася чулка, що червона армія перейшла границю 17. вересня в ранніх годинах. Командант польського гарнізону пробував зразу дістати вказівки від вищої команди. Коли це не вдалося, повів дальшу акцію на власну руку.

Будучи певним, що росіяни прийшли Польщу з поміччю проти німців, зібрав (польське) військо на військовому майдані, де нашівидко збіглося усе населення. Командант виступив промову, в якій підніс важну історичну подію: Советсько-російську поміч полякам, загрози́м німцям. Отже зрозуміла потреба дружній, союзній червоній армії влаштувати добру гостину. При кінці закликав: польські пані, ідіть додому і принесіть цвіти для червоної армії. Кілька хвилин потім появились перші російські воєнки в Копичинцях на майдані. Був це відділ кінноти. Його приказчик зісхопив з коня, підійшов до польського команданта і сказав щось до нього, чого командант не зовсім зрозумів. Польський жовнір, що знав українську мову, переклав це польському старшині: „Зложити зброєю!" В скорому часі розброєно польських воєнків; майдан у Копичинцях опустів, люди мовчки розійшлися.

Це мильне зрозуміння в

маршу росіян на західно-українські і білоруські землі було причиною, чому у смугі, близько положеній до советської границі, поляки не ставили збройного опору советській армії. Тільки в подальших від границі місцевостях, де згодом пізнали, що росіяни не прийшли ніяк помагати полякам, вони подекуди ставили опір. Однак не більше бою не зведено. Росіяни пояснювали, що їх не вислали вести війну з якимсь військом, а тільки „очистити окуповані землі від банд". Червона армія заняла простір з 13. мільонами населення, стративши не більше як 700 воєнків.

Поляки в Західній Україні і Західній Білорусі, довідавшись про дійсний мотив приходу червоної армії, поставили до неї ворожо, тим більш, що серед поляків в цих околицях не було майже пролетарського елементу.

Жидівська людність в окупованих росіянами землях, що особливо в Галичині, південній частині Західної України, становить високий процент населення і має майже всю торгівлю по містах і селах у своїх руках, виявило відразу до большевиків гарячу симпатію. На це склалось, як я довідався з розмов з багатьма галицькими жидами, дві причини: Перша та, що жиди налякалися, що Гітлер забере всю Польщу, бо були наочними свідками великих успіхів німецької армії, особливо в сутічках під Львовом. Зразу було це тяжко зрозуміти, чому між простими і політично невиробленими галицькими жидами, слово Гітлер не означало імені власного, а було тільки образом усього, що в світі найпоганіше. Та мені прояснилось, як я в балаці з галицькими жидами чув заодно згадуване ім'я Петлюри, що то по світової війни в теперішній Радянській Україні завів був жидівський, терористичний режим, уладжував небували погроми, яких жертвою впали десятки тисяч жидів. Пізніше сам він був замордований жидом, а в пам'яті українських жидів стався він як втілення жорстокого, кривавого антисемітизму. Коли жиди нині говорять про Петлюру, то не мають на думці історичного Петлюру, але Гітлера.

Багато жидів, що живуть при границі, ще у вересні ладились були втікати до Советського Союзу на чутку наближаючогося німецького війська. Тепер, як прийшли росіяни, жиди почувались безпечні і раз-у-раз можна було чути по приходу червоної армії таке: Як щоб росіяни були не прийшли, був би прийшов Гітлер, а ми знаємо, що це значить.

До цієї першої, більш негативної причини — симпатії, що її жиди мали зпочатку до росіян долучується друга причина, загально поширена, пізніш словом і ділом окупантами потверджена, що в Совет-

ЧИ ПІЗНАЄТЕ?

Едвард Робінсон, що звичайно грає бандитів, перебрався для нової ролі за чомного лікаря.

ським Союзу наділі нема ніякого антисемітизму, та що жидів по переживаннях з поляками і боязню перед німцями жде в Советському Союзі ніби життя як у раю. Повторювано без кінця причини втіхи в новому положенні, терпіння від антисемітського, польського режиму та його урядників, заодно пояснювано які то погані стосунки були між українським і жидівським населенням і що вони жиди завдячують російській окупаційній армії те, що цим разом обійшлося без погромів з боку українців. Від багатьох жидівських воєнків у черсоній армії чули галицькі жиди, що в Советському Союзі дійсно нема антисемітизму, що строго заборонено і суворо карають уже за назву „жид", що нема в Советському Союзі „жидівської раси", а є тільки „єврейська національність". Коли одначе по дуже короткому часі також і жиди почали змінювати свої настрої супроти большевиків, то причиною того були політичні і господарські порядки, що їх завели росіяни в окупованім краю.

Переклав: пастор В. Кузів.

3 МУЗИКИ

МАРІЯ СОКІЛ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ОПЕРІ.

Відома оперова співачка Марія Сокіл дістала запрошення виступити у філадельфійській опері в „Академі оф Музик". Перший її виступ відбується в четвер, 15. лютого, в опері „Кармен", у якій Марія Сокіл виконає головну сопропанову роллю Мікаелі. Це буде перший виступ нашої славної артистки на оперовій сцені в Америці. Це мабуть також і перший виступ у Злучених Державах української співачки на оперовій сцені у головній ролі. Наша слава Крушельницька співала в Полудневій Америці.

Любітелі музики й співу у Філадельфії повинні використати цю рідку нагоду почути Марію Сокіл в опері та своєю привабливістю доказати, що вміємо шанувати своїх артистів та ними гордитися, тим паче, коли вони здобувають таке признание від чужих!

Три дні пізніше, в неділю, 18-го ц. м., Марія Сокіл виступить в опері „Галька" в Нью Йорку (Мекка Темпл), у якій виконає головну роллю Гальки.

Р. КІПЛІНГ у своїй прещкавій повісті

БРАТИ МОУГЛІ

оповідає про те, як молодий хлопчик виріс серед воєнок у диких нєтрах і вичинив звичай диких звірів-джунглі. З багатьма ілюстраціями.

Ціна 50 центів. „СВОБОДА" 81-83 Grand Street P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

ЩО Є В КАЛЕНДАРІ СВОБОДИ на 1940 рік

- 1) Календаріом.
- 2) Як люди угадують погоду.
- 3) Одностайний час.
- 4) Літній час.
- 5) Початок Нового Року.
- 6) Цей рік у рухобі часу.
- 7) Як порівняти мірида на термометрах.
- 8) З Новим Роком (поезія)
- 9) З Новим Роком — з новою вірою в побуду.

- 10) П. Кузів: Україна (поема).
- 11) Київ (з ілюстраціями)
- 12) О. Олесь: „Красне Сонце"
- 13) Про Київську Лавру (Народна Легенда)
- 14) Про Золоті Ворота (з ілюстраціями)
- 15) Переказ про оборону Києва.
- 16) І. Крипакевич: Старинний Львів (з ілюстраціями)
- 17) Галич.
- 18) Тор Ланге: Україна в очачужиння (з ілюстраціями)
- 19) Іван Нечуй-Левицький: Ярами України.
- 20) О. Сторожко: Краса українського степу.
- 21) В. Залізняк: Моя вітчизна.
- 22) Байдаком через пороги Дніпра (з ілюстраціями)
- 23) М. Чернявський: Пороги (поема)
- 24) М. Сумцов: Краса українських народних пісень.

- 25) Про те, чому українці гадламами (Народна легенда)
- 26) В. Липинський: Про славного запорожського ватажка Данила Нечая.
- 27) Б. Лепкий: В побуду вір (поезія)
- 28) Дума про смерть Козака-кобзаря.
- 29) О. Кониський: Сподівання (поезія)
- 30) В. Будзинівський: Пожми про велич Хмельницького (з ілюстраціями)
- 31) О. Г.: З універсалів Хмельницького.
- 32) Степан Руданський: До України (поема)
- 33) Промова на похороні Богдана Хмельницького (з ілюстраціями)
- 34) Серце Мазепи (любовні листи Мазепи до Мотрі Кочубеяної)
- 35) В. Тесар: Чар Добушва.
- 36) П. Кузів: Степ о піаді (поезія)
- 37) Україна в осуді німецького природника.
- 38) Балзак про Україну.
- 39) Чар української ночі.

- 40) Як український закон шанував жіну.
- 41) Українська жінка в історії.
- 42) М. Надляманський: Поки іде (поезія)
- 43) І. Филипчук: Бойківщина.

- 44) Е. Ляхович: Економічні привабливості.
- 45) Новочасна війна.
- 46) Містер ФЛІС.
- 47) Як функції публичного нотаря в Америці?
- 48) Цертифікати реєстрації для безправних імігрантів.
- 49) Як забезпечити свій винахід.
- 50) Американці всі — імігранти всі.

- 51) Микола Мурашко: Скільки плачуть члени, в скільки У. Н. Союз виплачує?
- 52) Роман Сабодай: Майно У. Н. Союзу як певна заплата членських інвестицій.
- 53) Дмитро Галич: Українська твердиня в Америці.

- 54) Б. Р.: З історії української преси.

- 55) Правила про працю малолітків.

- 56) Що коштує життя на селі.
- 57) Самі себе не знають і самі себе не люблять...
- 58) З науки про людину.
- 59) Вага тіла й довговічність.
- 60) Апетит на м'ясо.

- 61) Коломийки Карпатської України.
- 62) Всечина, жарт, ілюстрації, оповістки.

Ціна 50 центів. Замовляйте: „СВОБОДА" 81-83 GRAND STREET, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВЖЕ МАЄМО НА СКЛАДІ НОВІ - ГАРНІ

Великодні КАРТКИ

книжкові з ВІРШАМИ 5 ц

При замовленні треба залучити належність **СВОБОДА** P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

ТРИ СЕНАТОРИ ТОМАСИ.

У теперішньому конгресі в палаті сенату є три сенатори, котрі називаються по іменні Томас. Зліва направо: Сенатор Джон Томас з Айдаго, сенатор Елмер Томас з Оклахоми й сенатор Елберт Томас з Юти.

ПРОТОКОЛ ВОСЬМОГО КОНГРЕСУ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ. (Продовження)

(8)

Т. Свистун: Ми вже чули дуже багато аргументів, що ми маємо тепер робити. Я конкретизую: 1) скликання Всеукраїнського Національного Конгресу Америки й Канади, 2) повести широку інформаційно-освітню кампанію (пропаганду) працю.

Ставлю внесення, щоб 8-ий Конгрес „Об'єднання“ дав ініціативу до скликання Всеукраїнського Національного Конгресу українців Америки й Канади. (Внесок підтримують членські делегати, й по підданні під голосування головою він проходить одностайно).

Т. Свистун: Щодо інформаційно-освітньої акції, то ми також не повинні складати рук у цьому напрямі. Ми знаємо, що робить Вашингтонське Бюро, але дуже мало з нас журяться, звідки взяти гроші на удержання того бюро. Але за те є дуже багато до критики. В цій справі ми повинні керуватися інтересом державності України. Коли повстала Карпатська Україна, то всі її підтримували, а як вона впала, то тепер знаходяться серед нас такі, що обкидають камінням тих, що її будували.

Тепер, коли знову наша справа дізнала великого удару, час, щоб ми зрозуміли, що тільки об'єднані досягнемо якусь ціль.

Д-р Л. Мишуга: Ми маємо приступати до конкретної праці. Час горити. Може дійти до того, що внаслідок наїзду на Фінляндію Московська Америка може зірвати дипломатичні зносини з тою останньою. Питання, чи зуміємо це використати?

М. Пізнак: На цю справу треба нам грошей. Ми знаємо, що ніхто нам не допоможе, якщо ми самі не подбаємо про це. Коли ми вислали до краю великі суми, тепер туди не можна вислати, вони мусять бути тут зужиті. Нам треба навести контакт з американським урядом, конгресменами та сенаторами й іншими визначними людьми. Отже наші організації мусять подбати про фонди на цю ціль.

Д-р Л. Мишуга: Як скріпити „Об'єднання“? Адже Кузьмачівський, як вони зробили в етнічній Мішпеген. Подано плян: вибрати 25 урядників до головного уряду „Об'єднання“, а більшість місцевості хай додадуть по одному делегатові. До „Об'єднання“ повинні також прилучитися і церковні громади.

Тепер прийшов час, коли нам треба практично вирішувати всі справи, ось такі, як Вашингтонське Бюро. Звідки взяти грошей на його удержання? Про це думаймо і вирішуймо. Виявляється гаряча потреба видавання книжок і брошур англійською мовою. Звідки взяти грошей на це?

На мою думку, кожна організація чи парохія повинна платити певний податок до „Об'єднання“ й у тій цілі повинна вийти відозва до українського громадянства.

З Європи пишуть українські організації, щоби прислати делегацію з Америки, яка ве-

лаб у Франції й Англії українську акцію. Дальше треба вислати делегацію також до Вашингтону та представити американському уряду змагання українського народу під цю пору, представляючи відповідний меморандум.

О. Л. О. Ковальський: Жертвує \$12 на цю ціль від громади „Атланта, Па.“

М. Шустакевич: Тепер усі зборки на старокраєві ніли відпали. Отож пропоную, щоб створити національний фонд, на який складалби усі українські організації та громади. Всеукраїнський Національний Конгрес повинен відбутися за всяку ціну. Місцеві організації повинні потворити центральні комітети, як зробив Детройт.

Ю. Павчак: „Об'єднання“ треба оперти на громадах. Даю примір з нашої громади Брукліна. Від коли в нас існує відділ ОДВУ, відтоді ми не маємо клопоту в громаді, бо все є організоване. Щодо Всеукраїнського Національного Конгресу, то я дуже сумніваюся, чи вдасться притягнути до нього т. зв. наших „поступовців“. Ми, старші імігранти, вже робили такі спроби тому 24 роки, однак, як прийшли „поступовці“, то все знищили. Тепер ті самі люди, які сидять у Скрантоні, Па., тільки перешкоджають національній консолідації. На жадне добре діло вони ніколи не підуть.

Голова Р. Смух: Хочу звернути увагу делегатам, що слово „пропаганда“ має інше значення в англійській мові, як у нашій, тому прошу не вживати його.

Д. Фенканін: Я тішусь, що парохія зможе бути заступлена в „Об'єднанні“. Звертаю увагу, що багато делегатів даліше говорять про багаторічну справу, що багато українських лемків-сборників живуть на захід від Сяну й борються за українську самостійну й соборну державу.

Марія Лехіцька: Визнаю, щоб присутній тут молоді дати слово.

В. Андрушин (говорить по англійськи): Наша молоді, хоч не має грошей на організації.

**АНДРИЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ
ВІДВІДЧИВСЯ**
оповідання з козацької дащини.

Ціна 50 центів.
Замовляйте:
"СВОБОДА"
81-83 Grand St., P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

ну працю, проте робить, що в її силах. Напрямір візьму „Українське Університетське Товариство“ в Нью Йорку. Воно постановило повисилати видрукувані брошури до численних американських наукових інституцій та університетів. Ось тут предкладаю відповіді, які ми одержали. Це дуже гарні листи подяки.

О. М. Запаринюк: „Об'єднання“ повинно звернути більшу увагу на єпархії й єпископів, що мають вплив на парохії. Треба, щоб і вони більше опісляраховували в національній справі.

В. Пуйда: „Об'єднання“ повинно за всяку ціну закріпити нашу масу, яку не раз байдуки, однак стануть радо до праці, коли їх хтось запряже.

Н. Гаврилко: Я респектую старших, однак стверджую, що нема між нами стільки молоді, що було їй тому три роки. Заходить небезпека, що коли старше покоління вимре, то не будемо мати наслідників. Хто буде провадити ту працю, що її веде тепер „Об'єднання“? Що скаже американський репортер, коли не побачить тут молоді? Щоб наша акція була успішніша, мусимо подбати, щоб наша молоді була активніша.

Д-р Л. Мишуга: Ми постійно апелюємо до молоді. Сама молоді повинна знати, що повинна тут бути. Зрештою, тут між нами є повно молоді, що вже від кількох років бере активну участь у нашому організаційному житті. Серед теперішніх делегатів є поважне число таких, що вже покинули ін університети. Молоді давали ми завжди поради, а навіть допомагали молодечій акції грошево.

В. Буката: Річ природна, що молоді повинна сама прийти до такої праці, якою є справа визволення України. Ніхто, тим більше „Об'єднання“, не може її до того присилувати. Ставлю внесення, щоб дискусію над рефератами закрити. (Внесення, підтржане кількома делегатами, проходить одностайно).

Зміна статуту.

Д. Галичін: Ставлю внесок, щоб змінити ці точки статуту „Об'єднання“, де говориться про скількість членів уряду (20). Пропоную, щоб це число підняли до 35, з тим, що 15 дашиних членів має кооптувати сам уряд. Дальше, членами „Об'єднання“ можуть бути такі організації, що годяться з його політичною програмою та підтримують його матеріально.

М. Мурашко: Додаю, щоб члени організації платили по \$10. Це саме відноситься також і до парохій.

О. Малицький: Я не вірю в того роду зміну статуту. Тут треба вважати на закон. Найкраще вибрати статуту комісію, яка цим займалася та поробила би потрібні поправки.

Д-р Л. Мишуга: Справа наміченої нами зміни статуту не може привести до жадної колізії з законами.

Д. Галичін: Ці зміни видвинуло саме життя.

М. Влизак: Кожна організація, як член „Об'єднання“, повинна платити вкладку, бо з чого має „Об'єднання“ покрити витрати?

Р. Слюбодин: Виборча комісія застановляла над потребами зміни статуту та прий-

ДОДЛІ ПЕЛІ ПЕРЕД КОМІТЕТОМ ДАЕСА.

Вільям Додлі Пелі, провідник шикавських „Сил-вер Шерте“ (наліво), на переслуханні перед комітетом Даеса. Направо: конгресмен Старнес, що заступає конгресмена Даеса. Між ними Дейвід Мейн, котрому закидають, що це він написав листи, які осуджують комітет Даеса.

ЧАСТІ КРАДІЖІ СКОТА В МАНІТОБІ

Б. К. Кембел, міністер рільництва у Вінніпегу, оповістив, що в деяких околицях Манітоби поширені крадіжжі худоби. Злодії, користуючись модерною транспорцією, відвозять крадену худобу серед ночі, і то так успішно, що досі не вдалося зловити ні одного злодія.

Фармери з околиць, де такі крадіжжі мали місце, домагаються, щоб манітобський уряд видав якісь заарядження для припинення масового крадіжжю худоби. Одним з таких зааряджень мало би бути таврування скота, щоб у цей спосіб унеможливити продаж. В однім з дистриктів вкрадено 200 штук худоби впродовж останніх двох років. Найбільше випадків крадіжжю занотовано на північ від Вінніпегу між озерами, а далі в околицях Ст. Ровз, Солсгирт і Портеж-ля-Прері.

Верифікаційна комісія.

Верифікаційна комісія в складі М. Близняка, пані А. Вагнерової й І. Чайківського задала звіт, з якого видно, що в Конгресі бере участь 110 делегатів і 26 гостей. Заступлено було 116 українських організацій. Між ними є деякі центральні організації, що заступають десятки місцевих організацій, від яких одержали мандати.

А. Маланчук: Вношу, щоби прийняти звіт верифікаційної комісії.

(Внесення, підтржане кількома голосами, пройшло одностайно).

М. Пізнак: Ставлю внесення, щоб головний уряд „Об'єднання“ міг скликати конгрес навіть впродовж одного року, не чекаючи аж упливу трьох літ, якщо знайде потреба.

(Внесення, підтржане кількома голосами, пройшло одностайно).

(Дальше, буде).

ЛІТАК ЗАІХАВ У ПЛІТ

Підчас осідання літака підприємства „Америкен Ервейз“ у Синсинаті літаковий зломалося крило, і пільот літака, капітан Остин, не міг осісти ним на безпечне місце. Літак опустився просто на жидучих гостей і на поштову будку. Пільот з трудом скерував літак у бік і влетів в огорожу. Літак, щоправда, подерся, але з сімох пасажирів ніхто не мав ніяких ушкоджень. Очевидці висказуються з великою похвалою про справність пільота.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У Нью Йорку, Н. Я., помер в неділю, 11. лютого 1940, член відділу 204. У. Н. Союзу **ВОЛОДИМИР ЯРИЧ**.
Родився 27. липня 1891. в Журавні, лав. Жидича, Зах. України.
Лишив жінку Альбіну й троє дітей: Володимира, Розалію й Францішку.
Похорон його відбудеться в середу, дня 14. лютого ц. р., год. 8:30 рано, в погребового заведення пані Яремової, 129 1ст 7. вулиця, в Нью Йорку до укр. прав. церкви, відтак на цвинтар в Брукліні.
Проситься всіх членів відділу 204. У. Н. С. взяти чисельну участь в похороні Покійного.
М. Близняк, секр.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.

В Йонісгау, Огайо, помер 1. лютого член Бр. ст. в. Християн, від. 230. У. Н. Союзу, **ФІЛІП БІРКО**.
Вступив до Союзу 1924, а до Братства прийшов з переступним листом в році 1934.
Покойний походив з села Василья Великого, повіт Рава Руска, Галичина. Прожив 64 роки. Покинув жінку у великій смутку, бо вона є цілком спаралювана.
Похорон відбудеться дня 5. лютого при великій записі народу. Нехай буде земля йому пером!
Уряд Братства від. 230.